

ИСПИТ ИЗ ЕЛЕКТРОМАГНЕТИКЕ (ОТ, ОЕ)

2. септембар 2011.

Напомене. Испит траје 180 минута. Није дозвољено напуштање сале 60 минута од почетка испита. Писати искључиво хемијском оловком. Дозвољена је употреба непрограмабилних калкулатора. Дозвољена је употреба само овога папира и једне вежбанке, који се морају заједно предати. Питања радити искључиво на овоме папиру, а задатке искључиво у вежбанци. Коначне одговоре на питања и тражена извођења уписати у одговарајуће кућице, уцртати у дијаграме или заокружити понуђене одговоре. Одговори без извођења се неће признати. Вежбанка и овај папир се морају заједно предати. Свако питање носи по 5 поена, а задатак по 20 поена.

Попунити податке о кандидату у следећој табlici. Исте податке написати и на омоту вежбанке.

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ (попуњава кандидат)							КОЛОКВИЈУМ				
Индекс година/број		Презиме и име									
/							ИСПИТ				
ПИТАЊА						ЗАДАЦИ			УКУПНО ПОЕНА	ОЦЕНА	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	Укупно	1.	2.			Укупно

ПИТАЊА

1. У домену облика коцке, странице дужине a , познат је вектор поларизације $\mathbf{P} = \frac{P_0}{a}(x\mathbf{i}_x - y\mathbf{i}_y)$. Одредити израз за запреминску густину везаног наелектрисања.

2. У свакој тачки контуре C магнетски вектор потенцијал $\mathbf{A}$ је константан. Израчунати флуks вектора магнетске индукције кроз произвољну површ ослоњену на ову контуру.

3. Написати исказ Поинтингове теореме и објаснити значење појединих чланова.

4. Полазећи од таласне једначине за вектор магнетског поља у комплексном домену, показати да комплексни вектор униформног равноталаса, дат изразом $\underline{\mathbf{H}} = H_0 e^{-j\beta z} \mathbf{i}_y$, $\beta = \omega\sqrt{\epsilon\mu}$, задовољава ову једначину.

5. Вектор електричног поља електромагнетског таласа, кружне учестаности ω , дат је изразом $\underline{\mathbf{E}} = E_0(3\mathbf{i}_y + j\mathbf{i}_z)$. Одредити изразе за: (а) тренутни, (б) минимални и (в) максимални интензитет електричног поља. (г) Како је поларизован овај талас?

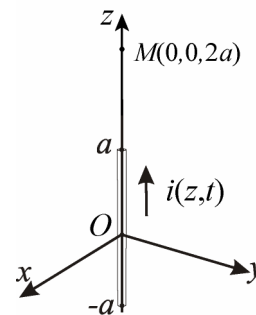
(а)	(б)	(в)	(г)
-----	-----	-----	-----

6. Како треба поставити два Херцова дипола да би пренос између њих био (а) максималан и (б) минималан? Диполи се налазе у вакууму на међусобном растојању 20λ , где је λ таласна дужина на радној учестаности у слободном простору.

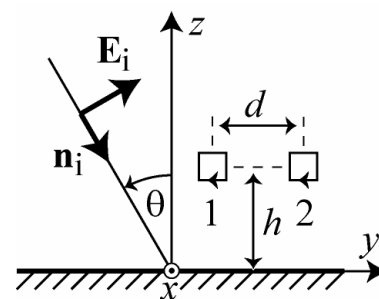
(а)	(б)
-----	-----

ЗАДАЦИ

1. У вакууму постоји брзопроменљива простопериодична струја, кружне учестаности ω , дуж нити дужине $2a$, приказане на слици. Временска зависност струје у односу на референтни смер на слици је $i(z,t) = \sqrt{2} I_0 \cos(\omega t - \beta z)$, $-a \leq z \leq a$, I_0 је константа и $\beta = \omega\sqrt{\epsilon_0\mu_0}$. Одредити изразе за: (а) расподелу подужног и тачкастог наелектрисања нити, (б) магнетски вектор потенцијал у тачки $M(0,0,2a)$ и (в) вектор магнетске индукције у тачки $M(0,0,2a)$.

2. Раван линијски поларизован TEM талас, учестаности $f = 300 \text{ MHz}$, наилази из ваздуха на савршено проводну раван, под непознатим углом $\theta \in [0, \pi/2]$ у односу на нормалу на раван. Инцидентна раван се поклапа са равни цртежа. Вектор E_i овог таласа је паралелан инцидентној равни. Две електричке мале контуре, једнаких површина $S = \frac{1}{4\pi} 10^{-3} \text{ m}^2$, постављене су на висини $h = \sqrt{2} \text{ m}$ изнад савршено проводне равни. Контуре леже у инцидентној равни, а центри су им на међусобном растојању $d = \frac{h}{2}$. Услед резултантног електромагнетског поља, у контури 2 постоји индукована електромоторна сила ефективне вредности $\epsilon_2 = 1 \text{ mV}$ која фазно касни 180° за електромоторном силом прве контуре, у односу на референтне смерове на слици. Израчунати: (а) угао θ под којим наилази талас, (б) ефективну вредност електричног поља инцидентног таласа и (в) ефективну вредност густине површинских наелектрисања на равни.

**ОДГОВОРИ НА ПИТАЊА И РЕШЕЊА ЗАДАТАКА СА
ИСПИТА ИЗ ЕЛЕКТРОМАГНЕТИКЕ (ОТ, ОЕ),
ОДРЖАНОГ 2. СЕПТЕМБРА 2011. ГОДИНЕ**

ПИТАЊА

1. $\rho_p = 0$.

2. $\iint_S \mathbf{B} \cdot d\mathbf{S} = \oint_C \mathbf{A} \cdot d\mathbf{l} = \mathbf{A} \cdot \oint_C d\mathbf{l} = 0$.

3. $p_{\text{gen}}(t) = p_J(t) + \int_V \left(\mathbf{E} \cdot \frac{\partial \mathbf{D}}{\partial t} + \mathbf{H} \cdot \frac{\partial \mathbf{B}}{\partial t} \right) dv + \oint_S \mathbf{P} \cdot d\mathbf{S} = 0$

4. $-\beta^2 H_0 e^{-j\beta z} + \omega^2 \epsilon \mu H_0 e^{-j\beta z} = 0$.

5. (а) $E(t) = E_0 \sqrt{2 + 16 \cos^2(\omega t)}$. (б) $E_{\text{min}} = E_0 \sqrt{2}$. (в) $E_{\text{max}} = E_0 3\sqrt{2}$. (г) Талас је елиптички поларизован.

6. Херцове диполе треба поставити: (а) паралелно један према другоме и нормално на потег који спаја њихове центре, и (б) бар један дипол дуж праве која спаја центре дипола или оба дипола нормално на ту праву и нормално један у односу на други.

ЗАДАЦИ

1. (а) $\underline{I}(z) = I_0 e^{-j\beta z}$, $\underline{Q}' = \frac{\beta}{\omega} I_0 e^{-j\beta z}$, $\underline{Q}(z = \pm a) = \mp \frac{j}{\omega} I_0 e^{\mp j\beta a}$. (б) $\underline{A} = \frac{\mu_0}{4\pi} I_0 e^{-j\beta 2a} \ln 3 \mathbf{i}_z$. (в) $\underline{B} = 0$.

2. (а) Резултантно магнетско поље је $\mathbf{H}_{\text{rez}} = 2 \frac{E}{Z_0} \cos(\beta z \cos \theta) e^{-j\beta y \sin \theta} \mathbf{i}_x$. Одатле је фазна разлика електромоторних сила у

контурама $\Delta\phi = \arg(\epsilon_1) - \arg(\epsilon_2) = \beta d \sin \theta$, односно $\theta = \arcsin\left(\frac{\Delta\phi}{\beta d}\right) = \frac{\pi}{4}$. (б) $\epsilon_2 = |-j\omega\mu_0 \mathbf{H}_{\text{rez}}(z=h)S|$ одакле се добија

$E = \frac{\epsilon_2 Z_0}{\omega\mu_0 2 \cos(\beta h \cos \theta) S} = 1 \frac{V}{m}$. (в) $\rho_s = |\mathbf{n} \cdot (\mathbf{D}_1 - \mathbf{D}_2)| = \epsilon_0 E \sqrt{2} \approx 12,52 \frac{pC}{m^2}$.

- РЕЗУЛТАТИ ИСПИТА ЋЕ БИТИ ОБЈАВЉЕНИ ДО 6. СЕПТЕМБРА У 11:30 ЧАСОВА.
- УВИД У ЗАДАТКЕ, У СОБИ 63, ЈЕ 6. СЕПТЕМБРА ОД 11:30 ДО 12:00 ЧАСОВА.

Са предмета Електромагнетика